

Latweefchu Awises.

Nr. 27.

Zettortdeenâ 4. Zuhli

1857.

Awischu-sinnaß.

Muhfu Keisers un Keisereene labbi nobraufuschi Kihles pilfatâ, tad pa dselses-zeku braufuschi zaur Umburgu us Annoweres Kehniku, tad zaur zitteem Wahzsemmes pilfatem us Darmstatti pee Effenes Veelerzogu, muhfu Keisereenes raddeem, fur leelu gohdamunstureschanu turrejusch; tad gahjusch us Eidelbergu pee Reines uppes, fur Bahdenes Veelerzogs Winnaus usnehmis; tad us Wildbahdi pee muhfu wezras Keisereenes, kas te taggad wesselibas awotâ. Tad gahjusch us Kiffinges wesselibas awotu. — Baltâ jubrà, muhfu Urkangeles kara-obstâ ustaisijusch jaunu kara dampfluggi ar 50 leeleem gabba-leem, kas nahls us Kronstatti. Tam naw ritteni kâ zitteem dampfluggeem, bet leela sfruhwa fugga gallâ appaksch uhdena, kas no dampmaschines ahtri rinkl greefta un sfruhweta, to fuggi ahtri dsenn us preekschu; ar to warr fuggi itt weegli grohsiht schâ un tâ, kâ tibl. — Skattees Asias lantfahrte Indijâ fur Dehta leelais pilfahs. Kahdas 6 juh-dses no turrenes leels Calenderu lehgeris Mireute. Tê bij iszehlees dumpis kahdâ jaht-neeku regimente no Indijeru tautas. Calende-reem Indiâ gan saldatu deesgan bet tikkai mas irr to, kas dsimmusch Calenderi. Tee wirs-neeki gan irr Calenderi, bet to saldatu wiss-leelaka pufte irr Indijeri no paganu jeb no Muameda tizzibas. Gefahloht gan tohs dumpineekus sawaldijusch un zeetumâ likkusch, bet 10. Maijâ 3 regimentes dumpi zehlschas, tohs zeetumneekus atswabbinajuschas, to Calenderu lehgeri fadedsinajuschas un tohs wirsneekus nokahwuschas. Nu nahkusch En-

lenderu saldati — bet dumpineeki aisbehgusch us leelo Dehli (ar 2 simt tuhst. zilw.) fur tee zitti saldati tohs ar preeku usnehmusch, wissus kristitus zilwekus un Calenderus breefmigi apkhwusch — (weens Calenderu wirsneeks ne gribbejis ar wissahm kara-leetahm padoh-tees, eelizzis ugguni pulwera tohrni un tâ ar wissu to gaisâ sfrehjis) — plinderejusch un tad kahdu raddineeku no wezzeem Indijeru Keisereem eezehlusch par waldineeku. Nu arri zittôs Indias pilfatôs jaw zekkotees dumpis prett Calendereem un tur buhs darba tohs sawaldiht. Isdohfees gan, jo dumpineekeem Deems jelle ne nahk paligâ. Tomehr Calen-dereem nu behdas, jo paschu laiku taisijahs kara-spehku suhtiht us Kinesereem tohs pahrmahzih, arri wehl trem saldati jaturr pee Persereem; jo kaut gan meeru faderrejusch, schee tomehr wehl ne gribb darriht kâ derrehts, un Perseris to Grates pilfatu wehl naw at-dewis, bet tur apzeetinajahs. Arri Kine-feri drohschi palikkusch tamdeht kâ Calende-reem wehl naw nahzis ne kahds kara-spehks, gudro wissadus stikkus Calenderus glusch grib-bedami isdeldeht un taisahs us niknu karu. Tee makfa naudu par ikkatru galwu ko Calen-dereem nogreesusch parahd teesâ, nopohsta wissu Calenderu mantu un gluhn fur kahdu Calenderu fuggi ar wiltu warr maitaht. Calenderi nu gan suhta fuggus zil spehdami, bet teem nu Asia 3 weetas libbeles, ar Persereem, Indijereem un Kinesereem, tad warr sawrast ka teem nu behdas un jaluhdsahs paligs no Sprantscheem. Teiz kâ dabbuschloht gan. — Sprantscheem atkal karsch ar Kabilee-scheem, Awrikâ, Alschires kalnôs, fur stipras tautas; bet Sprantschi irr gudri un makfigi

farra-wihri. Bes bailehm kalnös eelauschahs un sakauj Kabileeschus. Par pahru neddelahm leelu leelös kalnös ustaisijuschi brangu zekku, par leelu brihnumu scheem kalnu laudim, kas ne buht ne bij tizzejuschi, ka të kahdu zekku warroht taifihit un tamdeht til drohschi bijuschi) un nu ar jahneekem un leelem gabaleem ka sibbens teem uskrittuschi un tohs faspahrdijuschi ta, ka bij japadohdahs, un luhgtees meeru. Affinis gan pluhduschas, 2 Sprantschu Generakeem sirgi noschauti, 25 wirfneeki labbi fashauti arri noschauti, tapat arri saldatu pulks tam maitahs, bet gohdam winnejuschi. Arri zittäs weetäs tur labbi isfarwufchees un Sprantschi winnejuschi.

— 3.

• Skudra.

1.

Salm. falk. w. 6, 6—8. „Eij pee tabs skudras, tu flinti, luhfo winnas zekkus un tohyi gudre. Zekschu tai nekahds leelokungs, nei wirfneeks nei kungs irr, tomehr ta sawu maffi waffara fataifa, — sawu barribu sakrahj winnaa plaujamä laifa.“

Rehnam Salamanam bija azzis arri us skudrahm, winsch bija luhkojis pats arri us winnu zekkeem, un no tam arri gudribu mahzijeess. Lai tad ir Awischu lassitais ne atraujahs kahdu brihtinu sawas azzis greest us skudrahm, jebschu pats ne peederr ree teem flinkeem, jo të irr mahzibas arri preeksch teem kas tschakli un gudri pee saweem darbeem. Woi tad ne ir zits kahds warrens Rehniensch, sawä darboschanä jaw apnizzis, us skudru nepeekuschanu pubhni usflattotees, — jaunu drohschibu nehmees?

Bet ko tad warr wehl isteift no skudrahm? Kursch tad skudru ne pasihst? Kursch tad ne sinn ka winnas kustahs un darbojahs weenadi ween? Kursch arri ne pasihst pat skudru pautus, — wifstihm pilfata klastumä, kur dasch gudrais labbu grassi pelnahs, kad eewedd pilfatneekem skudrupautus pahrdohschanai,

lai schee warr sawas lagsdigallas ar teem barroht? Labbi! labbi! Un tatschu drihs redsehä, ka ne semneeks kas skudru pautus pahrdohd, ne pilfatneeks dasch, kas winnus pehrk, wehl labbi ne pasihst ne skudru ne skudras pautus.

Safalka papreekschu ka pat pee mums, un wehl jo wairak zittäs semmäs, — skudru ne til weena patte sorte, — bet daschadas sortes; zittäs isflattahs farkanas, zittäs farkan-brubnas, zittäs melnas, zittäs dseltanas, — arri leelumä un dischumä winnas naw weenadas; atkal zittäs kohpä eeksch leelahm beedribahm, zittäs masakös pulzindös, — zittäs sewim leelas pubhnes jeb pubhes ustaisa meschös, — zittäs appaksch afmineem, un zittäs eeksch kohkeem. Redf skudras bes spahrneem, bet redf arri ar spahrneem. No wiffahm schè runnahit buhtu par dauds. Lai tad lassitais apstahjahs jo labbak preekschu woi egli meschä preeksch diwi woi trihs pehdu augstas skudru pubhnes. Tur nu gan, no pawaffara laifa lihds kamehr atkal seema nahf, mudschin mudsch, skreeschanas schurp un turp, — un skudras ar sawahm masahm feschahm kahjinahm aschaki sohkus sperr us preekschu ne ka dasch darbineeks darbös ar saweem sirgeem un tufscheem ratteem. No tad winnas tur skreij? ko darra? Dasch daschadu darbu, — jo wolti ne skreij. Bet, mihtais lassitais, flattees papreekschu labbi us tahm, kas tahdä pubhne faderwufchees kohpä. Saffkaltihit winnas ne safkaltifi, jo tur winnas pa tuhkstoschahm un ne stahw kluffas weenä rindè; — naw waktas tahm gaidiht us taru skaitischanu. Tad nu labbaki buhs peenemt ka zitti to skaitli nolemm us septin lihds aston tuhkstoscheem. Leela draudse! Un schahs wiffas irr weena beedriba, — wiffas ka weena meesa, kur ikweens pautinsch sawä wakkä; un tatschu wiffas weenä prahtä, weena preeksch ohtru, wiffas preeksch wiffahm, ikweena ar wiffu sawu spehku, un sawu darbu darra kas darrams. Brihnischkiga faderriba, kur ne wajaga ne waldneeka ne dsinneja!

H. R.—II.

Labbakais zilweks, labbaka weeta.

Par Selgawas tirgu eedams es dsirdu, ka diwi puhmanni runna. Weens leelijahs, ka effoht ar pahrliekam labbu kungu isbrauzis. Dhtrais prassa: kà tad winsch bija labs? woi winsch tewim wairak maksaja, ne kà tu pras-fiji? tas gan ne warr buht! Ne, atbild pir-mais: salihkam labbi, bet wehl jo labbaki satikkam, frohgam jaw ne brauzam garram. Kungs mahzeja fazzih: labbaki 3 reises grahwì eegahstees, ne kà weenu reisi frohgam garram. Nu tu lassitais sinni, kahds tas labbakais zilweks, kahda ta labbaka weeta. Laudis frohgu mihto un frohgâ paleek tauschu labbums, kas par to, ka zittas weetas paleek tufschas un frohga papinsch no tauschu labba-ma un no feewu un behrnu assarahm bar-rojahs.

Unfs: Seewa dohd ehst! Esmu isstrah-dajees, mannim gribbahs ehst. Seewa Lihba atbild: ko dohschu, maifes naw, ja warri ar putru pa-ehstees, ehdi; patte un behrni naw ne maifes smakku pa-ehduschi. Wihrs: braukschu rihta us pilsatu ar schag-gareem un nopirkschu kahdu feeku miltu. Seewa. Ko tu schuhpis gan nopirksi miltus, muhsu labbums paleek frohgâ. Unfs. Woi tu turresi mutti! Nu jaw kauschana buhtu gattawa, ja fainneeze ne buhtu Ansi apfau-tusi. — Dhtru rihtu Unfs eekrauj schaggarus, aisbrauz us pilsatu. Pilsatneeki us malku, kà bittes us meddu. Tahdâ faldâ, ka us sivehtkeem bija salihduschi kà skudras pa 10teem pee krahsns un tomehr falsi, ka sohbi klabbina. Unfs dabbohn wairak kà rubuli par faweem schaggareem, nopehrk no Kree-weem 2 kukkulus maifes, feeku miltu un masu leetu tauku, isdserr par 3 wehrdincem mihta, faldâ un brauz us mahjahm. Bet tahm firds-mihlahm weetahm ne warr braukt garram, lai arri buhtu 3 reises grahwì jakriht. Kahdu pah 10 kapeiku Ansim wehl kullâ un ar tah-du leelu naudu jaw warr brangu reibumu dab-

buht. No pilsata lihds Unfscha mahjahm froh-dsinu naw truhkuma. Wehl naw us pufs-zetta un Unfs jaw garriniski us ragguhm. Kehwele patte welkajs us mahjahm. Seewa un behrni gaida ar leelu gaidischanu; Mar-tschels un Unfels rauda fuhras assaras, ka wairak ne warroht isturreht, jo ohtra deena jaw, ka maifi naw fa-ohduschi. Lihba ap-meerina behrnus: tehws buhschoht ahtri mah-jâs un tad buhs maifes un krengetu. Wakkars jaw mettahs un Unfs wehl naw mahjâs. Sirgs eet sawâ walkâ un fur kahds kuschlihts feena us zetta tur stahw un ehd, jo nabbags lohpinisch naw ehdis no pufsnafts. Malka gan bija ahtri pahredohta, bet stundahm loh-pam jastahw preeksch muzzineeka pils. Unfs ne warr schkirtees no labbas weetas, no lab-beem laudim. Wehlâ wakkara sirgs aiskut-tahs us mahjahm, Unfs faldâ meegâ gukt us ragguhm. Behrni eerauga zaur lohgu, ka sirgs nahk us mahjahm. Ak memm! teht' sirgs, bet pascha naw. Kà tad naw, gukt garriniski raggus, eebtaujahs gannu sehns! Seewa. Ak tu nolahdehts schuhpis, nu at-kal buhs peedsehris. Seewa isfkreen ahra un pazett wihru. Wihrs dullumu isgullejis, pa-zekahs, mekle pehz milteem un maifes, bet naw. Appas! fur tad manna maife un manni milti! Kur zittur, ka iskrittuschi, jeb isfagti, eebtaujahs Lihba! un blaudama un raudada-ma sakampj Lihba pahtagu un uszehrt wihram par galwu un eekreen istabâ. Behrni pretti. Nu memme dohd maifi! bet feewa raudadama falka: nu ja-eet pohstâ, nu jamirst baddu! tas nolahdehts pagans naudu nodsehris, maifi un milti iskrittuschi; jeb isfagti, nu waijaga fewim un behrneem gallu darriht. Lihba brehz un rauda, behrni brehz kà kuzzeni pehz maifes. Schehliga fainneeze iseet ahra un ee-ness no lambara pufskukkuli maifes, falka: tam schuhpam tu ne dohd, lai tas baddu sprahgst! Pehz 3 neddelahm Unfs darbôs. Lihba wehrpj. Saimneeks: woi tad Unfs wehl naw no darbeem mahjâs? Mahju laudis kriht gul-

leht. Gaitòs Anfs atbrauz mahjās peedseh-
riš kà zuhka, eenahk istabà, sabarrahs ar see-
wu, seewa fakauj wihru un eegrubšch wihru
gultà. Pulkstems jaw 8; zitti laudis taisfahs
us basnizu eet. Anfsis gult. Woi tad ne zel-
fees, eij jel sirgu apkohpt. Ko tu nemmi
mannu schubbi, kur tad taws schinels. Wihrš
ne atbild neweenn wahrdu, un iseet ahrà.
Pehz kahdu stundu eenahk atkal istabà. See-
wa: kur tad taws schinels; bija darbòs lihds!
Anfs ne fakka neka. Dahrte ohtra kalpa seewa
fimeedamees fakka: Ko nu Lihba meklejeet pehz
schineka, gahdajeet jaunu. Kahdas dalkas te-
wim ar mannu schineli, eeblaujahs Anfs.
Dahrte: Ja es buhtu tawa seewa, es tewim
rahditu drehbes un zirwi krohgs pahrdsert
un sirgu faldeht zaurahm naktim pee kroh-
geem! Tahdu tehwiaw waijadsetu lehdes ee-
fleht un ahdu no muggura nodihraht! Anfs
pazekahs no farwas gultas un eezehrt Dah-
rtai tà par galwu, ka ta kà mais nokriht no
benka un ne kustahs wairs. Nu blauschanahs
un brehšchanas deesgan! zittas seewas pee-
fkreen pee Dahrtes, Lihba pluhz farwu wihru;
Dahrte pagallam un pagallam. Saimneeks

pa tam laikam no basnizas mahjās atnahzis,
stelle sehnu us muishu. Waggare atnahk ar
2 darbineekem no muishas, faseen Anfi un
wedd us muishu, eeleek kuhti un leek 2 darbi-
neekus par waktneekem preeškà. Dahrte
atdsihwojahs gan, bet gulleja dauds neddetas
slimma. Gahje Ansim tà, ka Dahrte teikusi.
Seewa ispluhze winnam mattus par jaunu
schinneli un zirwi un teefa pataisija winnam
plahnaku ahdu us mugguru. Bet kas wifs
par to! Krohgs eepreezina Anfi. H. K.

Sluddinoschanas.

Gallamuischas Dankaru fainneefam irr
19tā Zuhnija nakti iseijoht no gannibahm
diwi sirgi, weens tumschi melus, 6 gaddi
wezs, ohtris pelleti melus, 10 gaddu wezs, abbi bes
lahdahm simehm, sagti. Kas schohs sirgus usrahda,
dabbu zaur Gallamuischas pagasta-teefu 15 rub. fudr.
pateizibas naudas ismaksatūs. 3

Behr Schlichle, preeksneef.
Allunan, teefas sctrihweris.

Keweles muishà, pee Wezs-Nuzes, taps ifgaddà
diwi tirgi tai 12tā Zuhli un 4tā Oktoberi noturreti.
Schinn gaddà bes tulles. 3

Keweles, tai 17tā Zuhni 1857.
(Nr. 14.)

Feldberg.

Labbibas un prezzu tirgus Ribgà tai 1. Zuhlija un Leepaja tai 29. Zuhnija 1857 gaddà.

M a f f a j a p a r:	Ribgà.		Leepaja.		M a f f a j a p a r:	Ribgà.		Leepaja.			
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.		
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudju .	225	—	2	50	2	30	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	—	80	—	90
1/3 " (1 ") kweeschu	325	—	3	50	3	80	1/2 " (20 ") tabaka	1	75	—	—
1/3 " (1 ") meeschu	200	—	2	25	2	20	1/2 " (20 ") schichtu appiau	—	—	2	50
1/3 " (1 ") ausu	105	—	1	15	1	20	1/2 " (20 ") schah. zuhku galk.	2	80	2	20
1/3 " (1 ") sirnu	225	—	2	75	—	—	1/2 " (20 ") krohna linnu	1	75	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudju milt.	2	25	2	30	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	40	1	—	—	—
1/3 " (1 ") bihdeletu " "	3	10	3	10	1 muzzu linnu fehllu	6	libdi	9	—	—	—
1/3 " (1 ") kweeschu mil.	4	25	4	—	1 " filku	13	75	14	—	—	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	3	10	2	80	10 puddu farkanas fahls	5	—	5	—	—	—
10 puddu (1 birkawu) seena	4	50	—	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	60	—	—
1/2 " (20 mahrz.) sweesta	—	3	50	3	50	10 " " smalkas	5	—	4	—	—

Leepaja lihds 26. Zuhnija d. atnahk.: 68 fuggi un isgabh. 71. Ribgà libds 1. Zuhlija atnahk.: 671 fuggi un isgabh. 453.
Atnahkuschu: 577 struhgas un 2848 plohti.

B r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Canzlei-Director W. Gruner, stellv. Cenfor. Jelgawà, tai 2. Zuhli 1857.
No. 127.